

A Hungária-malom vezetőit romlott liszt keverésével vádolja egy tisztviselő.

Az ügyben elrendelték a bizonyítást.

A Hungária-malom egyik elbocsátott tisztviselője egészségrontás vétsége címén *följelentést* tett a malom elnöke és igazgatói ellen. A följelentés szerint a Hungária-malomban azt az utasítást adták neki az igazgatók, hogy *romlott lisztet keverjen a jó liszt közé*, ő azonban ezt a parancsot nem teljesítette és mert az egészségre ártalmas liszt szállításához nem akart hozzájárulni, erre *elbocsátották állásából*. A följelentés szerint megindult a pör és az ügyet szombaton tárgyalta a járásbírósgon Nagy Benő járásbíró. Először a malom elnökét hallgatták ki, aki kijelentette, hogy az egész ügyről *nem tud semmit*. A malom vezérigazgatója *tagadta* a vádhamisítást és utalt arra, hogy soha egyetlen panasz sem merült föl a malom lisztjének minősége ellen. A malom igazgatója ugyancsak *valótlanul* minősítette a volt tisztviselő vádjait.

Ezután a bíró felszólította a följelentőt, hogy *terjessze elő a bizonyítékait*. A tisztviselő bejelentette, hogy nyolc napon belül ezt betejeszti, mert az iratok és bizonyítékok jelenleg a *polgári pör irataihoz vannak csatolva*. A járásbírósg elrendelte az ügyben a *bizonyítást* és a tárgyalást elnapolta. A bizonyítás elrendelése ellen a malomigazgatók *semmisségi panaszt* jelentettek be.

Leleplezett pénzhamisítók.

Hercegszántó községben hamis öt- és kétpengősök és huszfilléresek készültek.

Hercegszántó községben *Pilákovics Mátyás* 19 éves napszámos egy fűszerüzletben 5 pengőssel akart fizetni. A kereskedő megkougatta a pénzt és megállapította, hogy az hamisítvány. A hercegszántói csendőrség nyomozást indított és kiderült, hogy a hamis 5 pengőt a fiatal munkásember *Deszezsár István* 19 éves napszámostól kapta értékesítés végett. Deszezsár előbb semmit sem akart tudni a hamis pénzről, de amikor a csendőrök a többi bűnjelét is előkerítették és fölmutatták, *beismerte, hogy a hamis 5 pengőt ő készítette*. Azt állította, hogy az 5 pengős formáját *Patarity Jeromos* 70 éves napszámostól lopta. Később beismerte, hogy

sajátkezűleg is készített 5 és 2 pengősök, 20 filléres és 1 dinárosok hamisításához szükséges formákat.

Ezeket a formákat a csendőrök megtalálták és lefoglalták. Deszezsár állítása szerint *több formát a Ferenc-esatornába dobott*. Patarity Jeromos beismerte, hogy egy ismeretlen megbízó rendelkezésére tett eleget, amikor elkészítette az 5 pengős hamisításához való formát, amire 10 pengő előleget vett föl. *A hamisítványok olom-, cink- és üvegkeverékből készültek és könnyen fölismerhetők*. A csendőrség a gyanúsítottakat őrizetve vette. A nyomozást folytatják annak megállapítására, hogy mennyi pénz hamisítottak és hol hozták forgalomba. A Deszezsártól állítólag a Ferenc-esatornába dobott kliséket is keresik.

A birodalmi gyűlés elfogadta a német-francia kereskedelmi szerződést. Berlini távirat szerint a birodalmi gyűlés szombaton második olvasásban *letárgyalta a birodalmi gyűlés költségvetését*. Végleg elfogadták a német-francia kereskedelmi szerződést *kiegészítő megállapodást*. A költségvetés vitáját felbe kellett szakítani, mert a birodalmi kormány és a szociáldemokraták között még mindig nem jött létre egyezség a *hadügyi költségvetés megszavazása ügyében*. A legközelebbi ülés *csütörtökön lesz* és napirendjén a *munkaügyi miniszterium* költségvetése szerepel. Brüning kancellárnak a szociáldemokratákkal folytatott tárgyalásaiba most már dr. *Stegerwald* munkaügyi miniszter is beleavatkozott, mivel a szociáldemokrata párt parlamenti frakciója *elsősorban szociálpolitikai téren kér engedményeket a birodalmi kormánytól* a hadügyi költségvetés megszavazása fejében. A szociáldemokraták a *munkaidő csökkentését*, a munkásbiztosítás különböző intézményeinek *összevonását* és az agkori-, valamint rokkantbiztosítás különböző határozmányainak *módosítását* követelik.

**Ha valaki előfizetni akar,
Ha valakinek címváltozása van,
Ha nem kapja a lapot,
Ha korábban akarja a lapot,
Ha a kézbesítés körül panaszja van,**

közvetlenül

a Népszava kiadóhivatalához (Budapest, VIII. Conti-utca 4.).

fordaljon
azonnal

Megingott a föld a görög-jugoszláv határon.

Földomlás betemette a vasúti pályatestet.

(Belgrád, március 7.) A görög-jugoszláv határon fekvő Gyevyeli városból súlyos földrengést jelentenek. A földrengés a városban és környékén a szombatira virradó éjszakán nagy károkat okozott és valószínűen emberáldozatot is követelt. *Megbízható jelentések egyelőre még nincsenek*. A gyevyeli postahivatal közlése szerint a földrengés 1 óra 20 perckor kezdődött. Az erős megrázkódtatás fölébresztette álmukból a városka lakóit és mindenki a szabadba menekült. Későbbi jelentések szerint a földrengés pusztítását legjobban Strumica város és környéke szenvedte meg. Strumica és Demir Kapu állomások között a *földomlás betemette a pályatestet*, úgy, hogy a belgrád—athéni gyorsvonat a strumica állomáson rekedt. A nitroviceai állomás épülete súlyosan megrongálódott és a vasúti tisztviselők csak az utolsó pillanatban tudtak menekülni a dűledező épületből. Valandó közelében földrengésokozta hegyomlás eltemetett egy 200 kecskéből álló nyáját. A földomlás a kecskepásztor is megölte.

(Belgrád, március 7.) A délszerbiai földrengést főleg a délszrb tartomány délkeleti részén érezték. Ezen a vidéken majd minden falu és város súlyosan megsínylette az elemi csapást. Úszkubbe, a délszrb tartomány fővárosába egyre-másra érkeznek a jelentések a földrengés pusztításairól. *Egyes községekben egész utcáskorok dőltek romba és a többi ház is súlyosan megrongálódott*. Emberéletben a földrengés, úgy látszik, nem okozott nagyobb kárt. A valandóvi földomlásnál elpusztult pásztoron kívül több halottat eddig még nem jelentenek.

Hogyan védekezhetünk a dohányzás mérgező hatása ellen?

Körülbelül 300 esztendeje annak, hogy a dohányt Európában meghonosították. Eleinte azon hatása alapján, hogy kellemes érzést okoz, a dohányzást nemcsak hogy ártalmasnak nem tartották, hanem annak inkább egy bizonyos gyógyító hatást tulajdonítottak, ami elősegíti az emésztést, eltereli a nyomásgyógyítókat stb. Ez a tévhit azonban nem tartott soká; hamar rájöttek, hogy a dohányban valami mérgező is van, ami a kellemetlen tüneteket — amelyek főleg kezdő dohányosoknál lépnek föl — okozza. *Ez a mérgező nikotin*.

A *heveny nikotinmérgezés* első jeleit minden dohányos ismeri még kezdő korából. Szédülés, fejfájás, nyáladás, hányás stb. A nikotinmérgezett kezei hidegek, arca sápadt, homlokát veríték lepi el. Ajka elkékül, lélegzése nehezzé lesz, pulzusa alig tapintható, bégörögés, hasmenés kirozódik. Ha a mérgezés súlyos volt, úgy látási, mozgási és lélegzési zavarok között beáll a halál. A heves, gyors halálhoz vezető mérgezés ritka. Inkább gyermekeknél, esetleg felnőtteknél fordul elő, akik pl. fogadásból nagymennyiségű szivart, cigarettát vagy pipát szívnak el gyors egymásután.

Mint említettük, a *heveny nikotinmérgezés* ritka. *Annál gyakoribb azonban az idült, a kronikus nikotinmérgezés* s minket elsősorban ez érdekel. Miért? Azért, mert a dohányosoknál idiónték — a mérgezés fokától függően esetleg állandóan — fellépő *ideges szivdobogás, a kezek remegése, látási zavarok, nyugtalanság, emésztési rendellenességek, mind a kronikus nikotinmérgezés jelei* s ezeket a komoly intőjeleket kevés ember veszi kellő komolysággal.

Természetes, hogy ezek a tünetek csak hosszabb-rövidebb idő után jelentkeznek, mert a szervezet egy bizonyos fokban, ami az egyéntől is függ, megszokja a nikotint. *De ez a megszokás nem azt jelenti, hogy a mérgező most már nem árt neki*. Minden mérgező ártalmas, hát még az ilyen veszedelmes mérgező, mint a nikotin, amelynek néhány milligrammja már öl. Mindenki szervezete megsínyli bizony a nikotint is, csak legfeljebb idő telik el, amíg a mérgezés nyilvánvaló lesz. Az alkoholhoz szokott ember se részegszik meg egy pohár sörrel, de sok pohártól igen.

A dohányban annak elégekör a nikotinon kívül egyéb mérgező anyagok is keletkeznek, de egyik sem olyan heves mérgező, mint éppen a nikotin.

Milyen formában a legveszedelmesebb a dohányzás? Szivar, cigaretták, vagy pipa alakjában? Válaszunk csak az lehet, hogy minden formában veszedelmes, legfeljebb nüanszbeli különbségek vannak. Szivart tiszta szipkából, pipát hosszúszerű pipából kell szívni s így talán nem olyan veszedelmes, mint a cigaretták; bár itt is téves a hit, hogy az elégett papiros árt. Inkább az árt a cigarettánál, hogy épp ennél viszik túlzásba, amikor 30—50 darabot is elszív valaki naponta. Esetleg az otthon töltött cigarettához megnevesíti a dohányt, ami veszedelmes azért, mert a nedves dohányból könnyen fölszáradul a nikotin s a füsttel bomlatlan állapotban kerül a szervezetbe.

Szabadon engedik a hindu nacionalista foglyokat.

Londoni jelentés szerint a bombayi túlzó nacionalista szervezetek hadjáratot indítottak az Irwing—Gandhi-féle megegyezés ellen, amelyet *behódolásnak* minősítettek. A bombayi hivatalos lapban rendelet jelent meg, amely a nacionalista kongresszus tagjai ellen irányuló egész sor intézkedést *megszüntet*. A politikai foglyok első csoportjának a tagjai, akik a zavargások során nem követtek el erőszakosságokat, a létrejött megegyezés értelmében szabadon bocsátandók. A 65 asszonyból álló első csoport szombaton reggel elhagyta a yorowdai fogházat. Az asszonyok Gandhi iránt érzett tiszteletük jeléül *két percig mély hallgatásba merülve álltak a fogház előtt*. Azután kibontották a pániandial kongresszus zászlaját és két teherkocsin eltávoztak. A teherkocsikat a rendőrség bocsátotta rendelkezésükre.

A perui diktátort megint megbuktatták.

(Newyork, március 7.) Pénteken arról érkeztek jelentések Limából, hogy Sanchez Cerro, a volt diktátor diadalmenetben bevonult a perui fővárosba és ismét elfoglalta az elnöki széket. A legújabb hírek szerint azonban Jimenez alezredesnek sikerült a *délperui fölkelőkkel is megegyeznie*. Eszerint a délperui forradalmárok hajlandóknak nyilatkoztak arra, hogy maguk is *belépjenek a Jimenez-kormányba*. A megegyezés, hír szerint, táviratváltás útján jött létre és állítólag *minden nézeteltérést alhidalt*.

Láttuk tehát, hogy milyen veszedelmeket rejt magában a dohányzás. Természetes következménye ennek, hogy már régóta igyekeznek minden módon kikapcsolni a nikotint a dohányból, de úgy, hogy a dohány a maga kellemes zamattól ne legyen megfosztva. *Ez az úgypont: a kellemes zamat, ami nélkül a dohányzás el nem képzelhető*.

Míg a dohány a termőföldből a dohányoshoz jut, különféle procedurákon esik át, amelyeknek az a céljuk, hogy a különböző vegyi anyagok kellőképpen érvényesülhessenek, mert ezek adják meg a dohánynak a nélkülözhetetlen aromát.

Minden nikotinelvonó eljárásnak *eddig* az volt a hibája, hogy kivonta ugyan a nikotin nagy részét, de elvette egyuttal a zamatot is azzal, hogy a nikotinnal együtt kivonta az aromát adó gyantákat és illó olajokat is. Hogy milyen ize van az ilyen nikotinmentes dohánynak, azt mindenki tudja, aki próbált ilyen „szalmát” szívni.

Ha tehát a dohányt az egészségre ártalmatlanná akarjuk tenni, ez csak úgy sikerülhet, ha a nikotinelvonó eljárás *csak a nikotint vonja el*, a zamatot adó anyagokat nem.

Hosszas kutatás után — minden dohányos örömeire — sikerült egy ilyen eljárást kidolgozni. Ez a „NIKOTEX”-módszer. Csak a nikotint vonja ki, a gyantákat, aetherikus olajokat nem. Ilyen eljárás birtokában most már sikeresen harcolhatunk a nikotin ellen.

Sok évtizeden át hiába küzdöttek a nikotin ellen; nehéz valakit leszoktatni a dohányzástól, aki cigarettája vagy szivarja füstjében nagy élvezetet talál és káros hatásait, legalább egyelőre, még nem nagyon érzi. Majdnem minden dohányosnak van egy ellenérve készenlétben, ha őt a nikotin káros voltára figyelmeztetik, amikor ellenveti, hogy ez a szomszéd, az a barát 80 éves korában halt csak meg és folyton pipázott. Persze hogy nem mindenkinek egyformán árt meg a mérgező! De ki tudja azt előre megmondani, hogy ki lesz ezen szerencsés kiválasztottak között.

A NIKOTEX-eljárással most már rendelkezünk egy módszerrel, amely a dohányzás veszélyét lecsökkenti, úgyhogy mindenki megtalálja ezután is a maga élvezetét a dohányzásban. *Most már nem szabad, hogy a nikotin elleni küzdelem meddő legyen*. Fordítsunk egyet a dolgon: *küzdjünk a nem nikotinmentesített dohány ellen és harcoljunk a NIKOTEX-dohány mellett*.

Már mindenki ismeri a dohányjövődék sárga színű Nikotex-dobozait. Ezeket kell mindenkinek szívnia s az a pár fillér árkülönbözet, amivel a Nikotex drágább a közönséges, de nem méregtelenített dohánynál, bőven kamatozik azáltal, hogy *egészsége veszélyeztetése nélkül hódolhat minden dohányos kedvence szenvedélyének*.

Dr. Brill József,

a budai Ambulatórium orv., torok- és fülészeti rendelésének főorvosa.

(X)